

6. Dani medijske pismenosti

Utjecaj tehnoferencije na komunikaciju u obitelji

- Tonka Đurić, učitelj mentor
- OŠ „Ivan Kozarac”, Nijemci

Živimo u svijetu digitalne tehnologije!

- brojne pozitivne strane
- problemi zbog prekomjernog i neprimjerenog korištenja uređaja

Što kaže zadnje istraživanje?

- potvrđuje se važnost medijskog obrazovanja i pronalaženja ravnoteže između *online* i *offline* aktivnosti
- u istraživanju je sudjelovalo **17 472** učenika (5. i 7. razred osnovnih i 3. razred srednjih škola) te **3 634** učitelja i nastavnika

U RAVNOTEŽI - ONLINE I OFFLINE

Izdvojeni rezultati iz istraživanja "U potrazi za mjerom između školskog igrališta i TikToka"
Instituta za društvena istraživanja

DANI MEDIJSKE PISMENOSTI 2023.

DIGITALNE UREĐAJE TRI I VIŠE SATA NA DAN, NEVEZANO ZA ŠKOLU, KORISTI:

23,7% učenika petih razreda

47,9% učenika sedmih razreda

55,8% učenika trećeg razreda srednje škole

Svaki peti ispitaní srednjoškolic na digitalnim uređajima provodi **više od 4 sata na dan**. U svim generacijama **učenice više koriste digitalne uređaje**.

Što kažu učenici?

**NEGATIVAN ILI IZRAZITO
NEGATIVAN UTJECAJ**

42% NA UČENJE

37,3% NA KVALITETU
SLOBODNOG VREMENA

30,5% NA
FIZIČKO ZDRAVLJE

29,4% NA
MENTALNO ZDRAVLJE

**POZITIVAN ILI IZRAZITO
POZITIVAN UTJECAJ**

62% NA INFORMIRANOST
O TRENUTAČNIM
ZBIVANJIMA

37,7% NA KVALITETU
PRIJATELJSKIH
ODNOSA

Što kažu učitelji?

IZ PERSPEKTIVE UČITELJA

VIŠE OD 80% UČITELJA I NASTAVNIKA

negativnim i izrazito negativnim procjenjuje utjecaj digitalnih tehnologija na:

FIZIČKO ZDRAVLJE
UČENIKA

PSIHIČKO ZDRAVLJE
UČENIKA

KVALITETU PROVOĐENJA
SLOBODNOG VREMENA

Kao značajne probleme kod djece i mladih koji proizlaze iz vremena provedenog u online okruženju učitelji vide:

MANJAK FIZIČKE
AKTIVNOSTI 89,3%

GUBITAK INTERESA
ZA ČITANJE 89,1%

NEDOVOLJNU RAZVIJENOST
GOVORNE I PISANE
KOMUNIKACIJE 89,1%

Jesu li narušeni međuljudski
odnosi uslijed korištenja
uređaja?

“Skoro pa svaki dan mama je na mobitelu, onda ja njoj moram barem pet puta reći da mi odgovori...”

- odgovor djece na pitanje o roditeljskom korištenju digitalne tehnologije

- **TEHNOFERENCIJA** ili ometanje tehnologijom (eng. *technoference, technology interference*) je prekid u međuljudskim odnosima koji se javlja zbog digitalnih i mobilnih uređaja
- tijekom razgovora licem u lice, obroka ili igre...

Koje su
posljedice?

lošija kvaliteta spavanja

slabija regulacija
emocija

manje prosocijalno
ponašanje kod djece

Kako djeca reagiraju?

- najčešće ljutnjom
- nezadovoljstvom i tugom
- povlačenjem iz odnosa

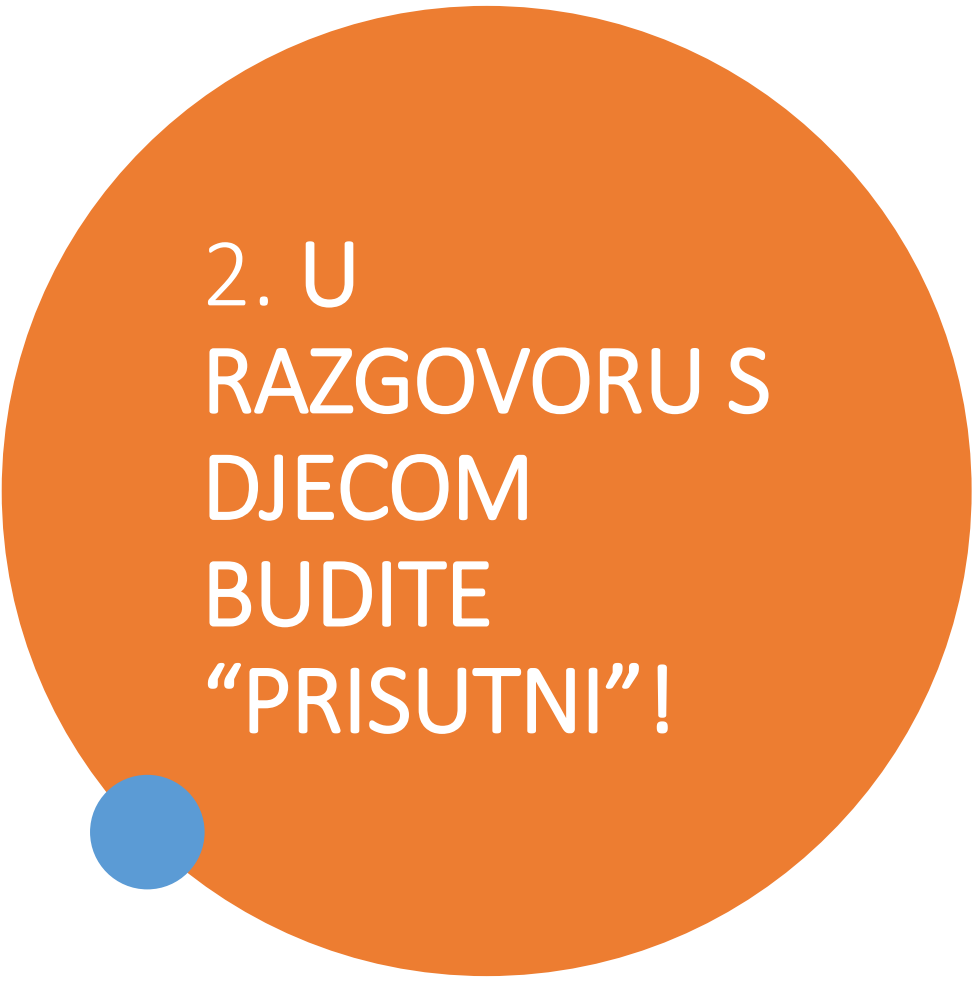

Kako unaprijediti
odnos s djecom?

1. PREISPITAJTE
SVOJE NAVIKE
KORIŠTENJA
DIGITALNE
TEHNOLOGIJE!

- uređaji digitalne tehnologije dizajnirani su da učinkovito okupiraju našu pažnju
- preporuka: dokumentarac *The Social Dilemma* na Netflixu

2. U RAZGOVORU S DJEKOM BUDITE “PRISUTNI”!

- stalna usmjerenost na pametni telefon tijekom interakcija s djecom čini roditelje manje osjetljivim na djetetove upite, potrebe i napore da dobije roditeljsku pomoć i pažnju
- roditelji pogrešno shvate djetetove potrebe i ponašanja, ne odgovore na vrijeme na djetetove potrebe i sl.

3. ODREDITE PRIORITETE!

- odredite vrijeme samo za djecu
- fokusirajte se na ponašanje djeteta
- možete sebi postaviti cilj da spustite telefon ili podignete pogled s računala/mobitela odmah kada dijete uđe u sobu ili vas zove i na taj mu način poslati poruku da ste tu za njega
- nema mobitela za stolom ili tijekom vožnje automobilom

4. JASNO DEFINIRAJTE I PRENESITE
DJECI RAZLOGE KORIŠTENJA
DIGITALNE TEHNOLOGIJE.

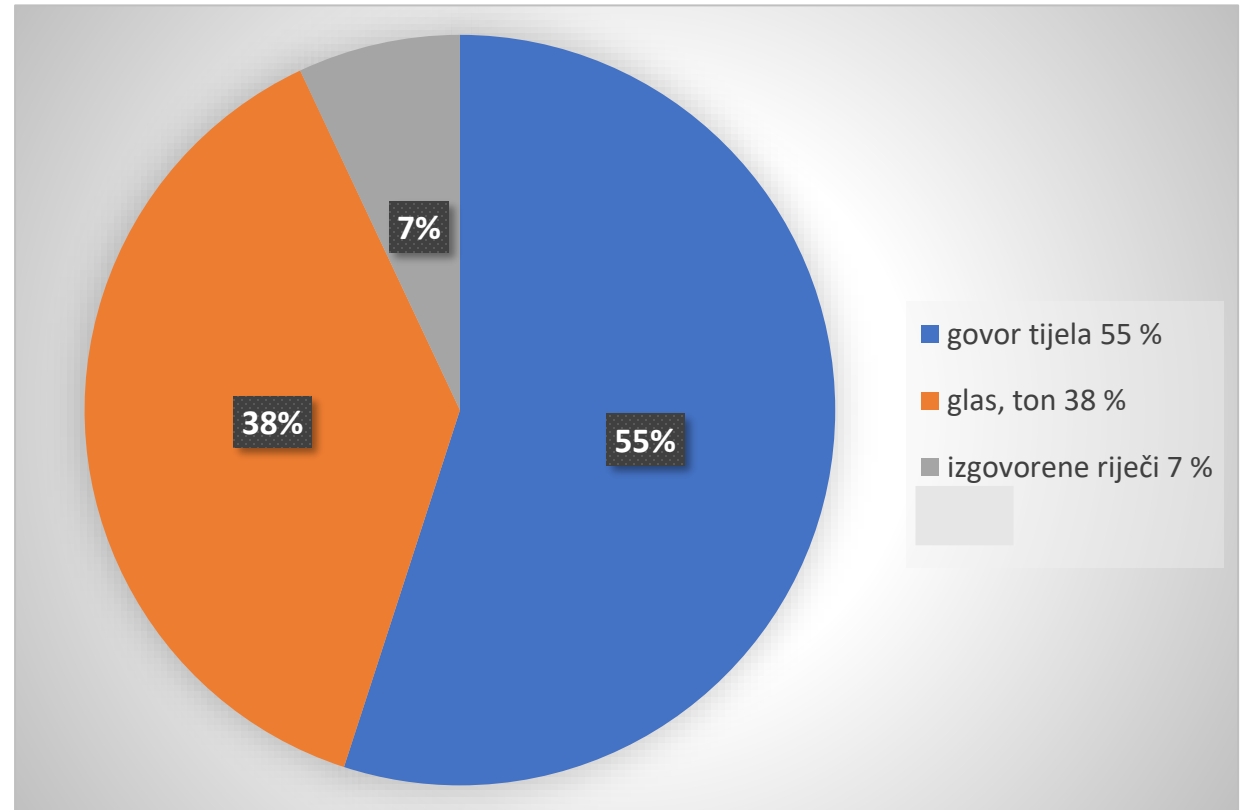
5. BUDITE USTRAJNI!

- nekad se čini nemoguće otkloniti sve izvore ometanja
- manje korištenja digitalne tehnologije povezano je s **boljim raspoloženjem i većim zadovoljstvom životom** kod roditelja i djece

Elementi osobne komunikacije

- razgovarajmo
- važan je kontekst u kojem je nešto izrečeno
- važno je i sve ono što je ostalo neizrečeno

Kako poboljšati
komunikaciju koja je
narušena zbog
tehnoferencije?

Proučimo komunikacijske stilove!

1. Asertivni stil

Karakteristike asertivnog stila:

- postizanje ciljeva bez povređivanja drugih
- jasno izražavanje stavova
- preuzimanje odgovornost za vlastite postupke i riječi

Neverbalni znakovi:

- glas – umjeren brzina i glasnoća
- položaj – otvoren položaj ruku/dlanova
- uspravno držanje
- poštivanje privatnog prostora sugovornika
- izraz lica – umjeren kontakt očima

Kako se drugi ljudi osjećaju u komunikaciji s njima:

- cijene tu osobu i poštuju njeno mišljenje i tražit će ga i u budućnosti
- osjećaju se uvaženo i poštovano

Primjer asertivne komunikacije:

*Žao mi je što se osjećaš tako,
ali želim ti objasniti kako to izgleda iz mog kuta.*

2. Agresivni stil

Karakteristike agresivnog stila:

- naglo i neprijateljsko ponašanje
- žele postići ciljeve na račun drugih
- neuvažavanje sugovornika
- eksplozivni su i nepredvidivi

Neverbalni znakovi:

- glas – ubrzan govor, glasno pričaju
- položaj – u iskoraku, nagnuti prema sugovorniku
- “osjećaj superiornosti”
- gestikulacije – veliki zamah rukama, upiranje prstom, brzi i oštri pokreti rukama, stiskanje šake

Kako se drugi ljudi osjećaju u komunikaciji s njima:

- povlače se ili se zauzimaju za sebe
- poniženo, ljutito i nesigurno
- nemaju povjerenja

Primjer agresivne komunikacije:

Ne zanima me tvoje mišljenje.

Bit će onako kako sam ja rekla i točka!

3. Pasivni stil

Karakteristike pasivnog stila:

- potrebe drugih ljudi su važnije
- često se ispričavaju, opravdavaju
- izbjegavaju sukob ili raspravu
- s teškoćom preuzimaju odgovornost i ne izražavaju vlastite stavove
- umanjuju vlastiti uspjeh

Neverbalni znakovi:

- glas – tih, drhtav glas
- kratke rečenice, suzdržanost
- izraz lica: izbjegavaju kontakt očima
- gestikulacije, položaj tijela: trljanje dlanova, spuštenu ramena, dodirivanje lica

Kako se drugi ljudi osjećaju u komunikaciji s njima:

- ako nemaju iskrene namjere, znaju iskoristiti ovakve osobe
- mnogi se prestanu truditi pomoći osobi da se zauzme za sebe jer često nailaze na njihov otpor

Primjer pasivne komunikacije:

Kako god vi odlučite, meni je svejedno.

Ja ionako nikad nemam dobre ideje.

4. Pasivno-agresivni stil

Karakteristike pasivno-agresivnog stila:

- indirektno agresivne
- sarkastične i cinične
- nepouzdana
- govore drugima iza leđa
- naizgled pasivne, mirne, čak i hladnokrvne
- bijes/nezadovoljstvo iskaljuju na indirektan način

Neverbalni znakovi:

- glas – pretjerano i lažno umiljat, podsmjehuju se
- ulaze u prostor druge osobe jer imaju cilj svidjeti se i dobiti korisne informacije za sebe
- mogu biti i distancirane imati kiseli osmijeh i izbjegavati kontakt očima

Kako se drugi ljudi osjećaju u komunikaciji s njima:

- zbunjeno
- nepovjerljivo, nelagodno

Primjer pasivno-agresivne komunikacije:

Sve je u redu.

Kao da bi ti i primijetio da nije.

Koje su posljedice loše komunikacije?

Kada dobro komuniciramo, tada...

- uspješno prenosimo informaciju
- iskazujemo mišljenja i osjećaje
- izgrađujemo odnos i povjerenje
- mijenjamo odnose
- rješavamo sukobe
- postizemo dogovor
- razvijamo samopouzdanje

Izvori

- Dokler, Ana. *Infografika: u potrazi za mjerom između školskog igrališta i tiktoka*. <https://www.medijskapismenost.hr/infografika-u-potrazi-za-mjerom-izmedu-skolskog-igralista-i-tiktoka/> (pristupljeno 20. travnja 2023.).
- Jozović, Kata. *Komunikacijski stilovi: kako ih prepoznati*. <https://izvrsnost.hr/komunikacijski-stilovi> (pristupljeno 20. travnja 2023.).
- Medijska pismenost. <https://www.medijskapismenost.hr/> (pristupljeno 20. travnja 2023.).
- Pexels. <https://www.pexels.com/> (pristupljeno 25. travnja 2023.).
- Projekt D.E.C.I.D.E. Tehnoferencija: kako tehnologija narušava odnose između roditelja i djece. <https://www.medijskapismenost.hr/tehnoferencija-kako-ometanje-tehnologijom-narusava-odnose-izmedu-roditelja-i-djece/> (pristupljeno 20. travnja 2023.).